

SLS magisterpris 2025 – prismotiveringar

Språkvetenskap

Rosa Aalto vid Helsingfors universitet tilldelas Lars och Bojen Huldéns magisterpris i språkvetenskap för avhandlingen *”Ingen perfekt språkfärdighet har jag men sådan berömlig skulle jag säga”*: En fenomenografisk undersökning av nyblivna svensklärares uppfattningar om sin egen språkfärdighet i svenska.

I sin avhandling undersöker Aalto nyblivna svensklärares uppfattningar om sin svenska språkfärdighet. Hon har intervjuat fem lärare och analyserat deras uppfattningar genom fenomenografi. Studien fyller en tydlig forskningslucka, den har en välfungerande teoriram och de centrala begreppen definieras på ett utmärkt sätt. Syftet att identifiera lärarnas uppfattningar om sin egen språkfärdighet, inklusive styrkor och utmaningar, uppfylls väl och resultaten diskuteras kritiskt och analytiskt. Relevansen för svenskan i Finland är självklar. Svenskan som skolämne och utbildningen av svensklärare för grundskolan och gymnasiet är en stor och viktig del av det svenska språket i Finland, även om forskningen ofta inriktas på svenskan som modersmål.

Historievetenskap

Elisa Kujansuu vid Jyväskyläs universitet tilldelas Alma Söderhjelm:s magisterpris i historia för sin avhandling *Posliinia, peilejä ja piironkeja. Säätyläisyys ja säätyläiskotien irtaimisto Hämeessä 1700-luvun jälkipuoliskolla*.

Kujansuus avhandling undersöker ståndspersoners materiella kultur i Tavastland under andra hälften av 1700-talet. Hon granskar sitt ämne med hjälp av bouppteckningar och biografiskt material och uppvisar en förmåga att analysera och kategorisera källmaterialet mångsidigt och på ett nydanande sätt. Avhandlingen utgår från en tidstypiskt bred och dynamisk definition av ståndsperson och jämför personer både inom och utanför ståndssamhällets fyra stånd. Adel och ofrälse ståndspersoner granskas sida vid sida och Kujansuus undersökning kompletterar och fördjupar därmed tidigare forskning kring elitkultur och elitkonsumtion där adeln stått i fokus. Likaså kompletterar undersökningen studier inriktade på avgränsade grupper såsom det lokala prästerskapet eller förmögna borgare i en urban miljö. Bland de nominerade avhandlingarna framstår Kujansuus text som särskilt balanserad och hon förenar skickligt socialhistoriska perspektiv med ett brett kulturhistoriskt närmandesätt. Strukturen är väl avvägd och språket moget. Beskrivningarna i den empiriska analysen är flytande och författaren kontextualiserar kunnigt sina källor. Kujansuu diskuterar både med klassiker och nyare verk inom fältet, och diskussionen med tidigare forskning löper genom hela avhandlingen och tyder på en djup förståelse av det egna forskningsfältet.

Litteraturvetenskap

Juuso Räsänen vid Helsingfors universitet tilldelas Josua Mjöbergs magisterpris i litteraturvetenskap för sin avhandling *Elämää veren kuvien vuosina: Laji, ylirajaisuus ja representaatio kotimaisissa aids-aiheisissa teoksissa* Finns det tigrar i Kongo? ja Veressä.

I sin avhandling undersöker Räsänen framställningen av aids i Bengt Ahlfors och Johan Bargums pjäs *Finns det tigrar i Kongo?* (1986) och i Kaj Kalins genreöverskridande verk *Veressä* (1993) ur ett queerteoretiskt perspektiv. Avhandlingen är den första studien om finländsk aidslitteratur och därmed en viktig utgångspunkt för vidare forskning. Den visar att den finska och finlandssvenska litteraturen utmanar den internationella forskningens rådande syn på konstnärliga framställningar av aids. Analysen är mångskiftande och Räsänen diskuterar sina resultat på hög vetenskaplig nivå.